

Raadsvoorstel

Zaaknummer: Z/24/089198/407498
Datum collegebesluit: Dinsdag 20 augustus 2024
Datum commissievergadering: Donderdag 12 september 2024
Datum raadsvergadering: Donderdag 26 september 2024

Soort Voorstel: Raadsvoorstel
Onderwerp: Dynamisch minimabeleid 2024
Portefeuillehouder: Wethouder De Bruijn
Programma: 6. Sociaal Domein

Kernboodschap: Het huidige minimabeleid is vastgesteld voor de periode 2019-2022. Voor de periode van 2024 en verder is een voorstel ontwikkeld tot een dynamisch minimabeleid dat gefaseerd in werking zal treden. Middels het minimabeleid wordt beoogd zoveel als mogelijk inwoners die dit nodig hebben, financieel te ondersteunen en te laten participeren in de samenleving. Het college vraagt de raad het beleid in het voorliggende plan vast te stellen zodat gestart kan worden met de implementatie van het beleidsplan minimabeleid.

Bijlagen:

1. Iedereen telt mee – Dynamisch minimabeleid 2024 en verder
2. Factsheet 'Geldzorgen, Armoede en Schulden'
3. Was-wordt lijst Dynamisch minimabeleid 2024
4. Advies Adviesraad Sociaal Domein Dynamisch minimabeleid 2024
5. Reactie advies Adviesraad Sociaal Domein Dynamisch minimabeleid 2024
6. Koersnotitie 'Iedereen telt mee; Koers voor het nieuwe minimabeleid'

Beslispunten:

Het beleidsplan 'Iedereen telt mee - Dynamisch
minimabeleid 2024 en verder' vast te stellen

Relatie met:

Raadsbrief nr. 042 'Ontwikkeling nieuw minimabeleid'
Raadsvoorstel Z/24/083592/384236 'Koers voor het nieuwe
minimabeleid'

Inleiding en samenvatting

Vanuit de Participatiewet is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van minimaregelingen en bijzondere bijstand. Met minimaregelingen en bijzondere bijstand ondersteunt de gemeente inwoners met een laag inkomen. Hierdoor dragen deze regelingen bij aan het vergroten van de financiële zelfredzaamheid. Dit helpt de inwoners te beschermen tegen armoede en armoede-effecten. De minimaregelingen en bijzondere bijstand zijn beschreven in het minimabeleid. Het huidige minimabeleid is vastgesteld voor de periode 2019-2022. Sinds het vaststellen van dat beleid zijn er veel ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op de bestaanszekerheid van inwoners en op de dienstverlening van de gemeente. De samenleving verandert, zo ook de opgaven en taken waar de gemeente voor aan de lat staat. Het beleid zal zich continu moeten aanpassen om mee te kunnen bewegen met de veranderingen.

Op 27 juni 2023 is de raad met raadsbrief 042 Ontwikkeling Nieuw Minimabeleid geïnformeerd over het proces van het te herziene minimabeleid. Vervolgens is er aan de hand van onderzoeken, evaluaties en gesprekken met relevante maatschappelijke organisaties een koersnotitie opgesteld. Op 11 april 2024 heeft de raad de koersnotitie 'Iedereen telt mee - Koers voor het nieuwe minimabeleid' besproken. In deze koersnotitie is de richting en de ambitie voor de herziening van het minimabeleid uiteengezet. Vervolgens zijn de thema's en uitgangspunten zoals geformuleerd in de koersnotitie verder uitgewerkt in dit beleidsplan. Voor deze uitwerking zijn gesprekken gevoerd met maatschappelijke organisaties en consultants.

In het nieuwe minimabeleid wordt beoogd het stelsel toegankelijker te maken en is specifiek gericht op de inwoners die dit het hardst nodig hebben. Er komt bijvoorbeeld een tegemoetkoming digitale middelen voor volwassenen en de groep volwassenen met kinderen wordt uitgebreid. Er komt namelijk een tegemoetkoming voor ouders met kinderen van 0-4 jaar. Ook worden er regelingen gebundeld. Er komt bijvoorbeeld één regeling voor AOW'ers die elk jaar aangevraagd kan worden en de tabletregeling en computerregeling wordt een tegemoetkoming digitale middelen dat voor elk kind op het voortgezet onderwijs één keer per 5

jaar kan worden aangevraagd. De regelingen zijn daarbij niet alleen bedoeld om noodzakelijke kosten te kunnen betalen, maar vooral ook om mee te kunnen doen in de samenleving, te beginnen op school. Ook staat het verstevigen van de maatschappelijke kracht centraal; de gemeente faciliteert organisaties en vrijwilligers die inwoners met een laag inkomen ondersteunen.

Beoogd effect

Het formuleren van een helder, samenhangend en breed gedragen beleid dat bijdraagt aan vergroting van bestaanszekerheid en financiële zelfredzaamheid. Het dynamische minimabeleid sluit beter aan bij de doelgroepen die volgens de evaluaties en onderzoeken meer ondersteuning nodig hebben om rond te komen en te kunnen participeren.

Argumenten

1.1 De raad wordt in de gelegenheid gesteld zijn kaderstellende rol te vervullen

De raad geeft procesmatige of inhoudelijke kaders mee voor de uitvoering van het minimabeleid.

1.2 Omdat het huidige minimabeleid afloopt is er nieuw minimabeleid ontwikkeld waarbij er meer aandacht is voor de inwoners die in de meest financieel kwetsbare situaties zitten, toegankelijkheid van systeem en dienstverlening, maatwerk en de maatschappelijke kracht.

Met het minimabeleid wil de gemeente bijdragen aan de brede opgave van het sociaal domein dat iedereen mee kan doen in de samenleving en naar vermogen bij kan dragen aan de gemeenschap. Met minimaregelingen en bijzondere bijstand ondersteunt de gemeente inwoners met een laag inkomen. Hiermee dragen deze regelingen bij aan het vergroten van de financiële zelfredzaamheid.

De uitgangspunten en beleidsdoelen van het dynamische minimabeleid 2024 en verder richten zich aan de ene kant op het verstevigen van wat er al gedaan wordt en wat werkt en aan de andere kant op het verbeteren en vereenvoudigen waar dit kan. Er is meer aandacht voor inwoners in de meest financieel kwetsbare situaties die een steuntje in de rug nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving. Er is blijvende aandacht voor huishoudens met kinderen en een verschuiving in focus van inwoners met AOW-gerechtigde leeftijd naar volwassenen. De gemeente wil deze inwoners zo goed mogelijk ondersteunen. De gemeente werkt daarom toe naar een pakket aan minimaregelingen dat aansluit op de inkomens- en participatiebehoeften en wat nodig is om deze inwoners in staat te stellen mee te doen aan de samenleving. Verder zijn het systeem (van regelingen en aanvraagproces) en de dienstverlening zo toegankelijk en eenvoudig mogelijk waardoor de eigen regie van de inwoner

wordt gefaciliteerd. Daarbij wordt ingezet op meer ruimte voor maatwerk. De minimaregelingen worden hierop aangepast (herverdeling, nieuwe regelingen, samenvoeging van regelingen, wegvallen van regelingen). Ook ziet de gemeente dat er in de sociale basis veel ondersteuning is voor inwoners in kwetsbare situaties. Vrijwilligers, maatschappelijke organisaties, particuliere initiatieven enz. zijn van groot belang om inwoners te versterken. Deze partijen zijn nabij inwoners en kunnen inspelen op specifieke situaties. Deze partijen bieden directe ondersteuning bij sociale participatie en kunnen signaleren en doorverwijzen. De gemeente wil deze maatschappelijke kracht faciliteren en verstevigen. Partners en gemeente weten elkaar te vinden.

1.3 Omdat de samenleving snel verandert heeft dit beleidsplan geen vaste tijdshorizon, het is een dynamisch minimabeleid.

Beleid moet zich voortdurend aanpassen om mee te bewegen met de ontwikkelingen. Daarom is dit geen plan met een einddatum maar het startpunt van een continu proces met aanpassingen en verbeteringen. Om de herziening van het beleid goed te kunnen volbrengen is ervoor gekozen om met mijlpalen te werken. Elk jaar wordt een ander onderdeel ingevoerd. Als zaken al eerder gedurende de weg opgepakt kunnen worden, wordt dit ook gedaan. Ook blijft er ruimte voor eventuele nieuwe zaken die opkomen vanwege landelijke en lokale ontwikkelingen.

1.4 Uniformiteit, met oog voor de specifieke lokale situatie, is gewenst.

Gezien de samenwerking op het gebied van Werk en Inkomen tussen Voorschoten, Wassenaar en Leidschendam-Voorburg, wordt een vergelijkbaar beleid voorgelegd aan de raden van Wassenaar en Leidschendam-Voorburg. Dit sluit aan bij het streven naar uniformiteit in beleid binnen de samenwerking, met oog voor de specifieke lokale situatie per gemeente.

Kanttekeningen

1.1 Flexibiliteit en evaluatie zijn van belang

Hoewel het beleid een goed kader aangeeft, moeten we rekening houden met onverwachte veranderingen. Lokale omstandigheden verschillen en kunnen invloed hebben op het succes van beleid. Flexibiliteit en regelmatige evaluaties zijn nodig om ervoor te zorgen dat het beleid blijft werken en aansluit bij wat onze inwoners echt nodig hebben.

Inwonersparticipatie en communicatie

Inwoners en belanghebbenden zijn op verschillende manieren betrokken. In het klantbelevingsonderzoek en het onderzoek van de rekenkamercommissie zijn gesprekken gevoerd met inwoners. Dit vormde de basis voor de koersnotitie die de richting aangaf voor het nieuwe minimabeleid. Verder zijn er bijeenkomsten georganiseerd met relevante maatschappelijke partners om ervaringen en input op te halen. Zoals omschreven in het

beleidsplan wordt voorgesteld om 2 keer per jaar met een groep maatschappelijke partners samen te komen om blijvend te evalueren en tijdig in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de samenleving. Het beleidsplan minimabeleid is ook besproken met de Adviesraad Sociaal Domein Voorschoten. Zij hebben een formeel advies uitgebracht, dat als bijlage is toegevoegd.

De minimaregelingen worden gefaseerd ingevoerd of aangepast. Wanneer dit actueel is, worden inwoners hierover via de verschillende gemeentelijke kanalen geïnformeerd.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Op basis van het verwachte gebruik van de nieuwe regelingen zijn de uitgaven vrijwel gelijk aan het budget. Kanttekening daarbij is dat de nieuwe regelingen gefaseerd worden ingevoerd, wat het lastiger maakt om de verwachte uitgaven in te schatten. Bovendien betreft dit een open-einderegeling, bijbehorend risico op hogere kosten staat genoemd in de paragraaf risico's. De uitgaven wordt gemonitord, en indien nodig wordt zoals gebruikelijk in de reguliere P&C-cyclus een voorstel tot bijstelling van het budget gedaan.

Juridisch kader

Artikel 160 lid 1 onder b j° artikel 147 lid 2 van de Gemeentewet.

Artikel 8 lid 1 onder b, artikel 8 lid 2 en artikel 35 van de Participatiewet.

Risico's

In het beleidsplan staat dat de verbeteringen in het minimabeleid er naar verwachting voor zorgen dat er een groter beroep op de minimaregelingen wordt gedaan. Een groter beroep zal leiden tot hogere kosten. In de berekeningen is al rekening gehouden met meergebruik, maar omdat dit een open-einde regelingen betreft blijven hogere kosten altijd een risico.

Duurzaamheid

Het beleid erop gericht om voor inwoners een duurzaam resultaat neer te zetten.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/24/089198/407498

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op 160 lid 1 onder b jº artikel 147 lid 2 van de Gemeentewet;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 augustus 2024,

besluit:

het beleidsplan 'Iedereen telt mee - Dynamisch minimabeleid 2024 en verder' vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 26 september 2024

de griffier,

de voorzitter,

drs. B.J. Urban

drs. N. Stemerdink